

Johannes van Wieren (1909-1944)

Inhoud

Arrestatie in café Van Wieren in Weiteveen.....	1
Johannes van Wieren (1909-1944).....	2

Arrestatie in café Van Wieren in Weiteveen

Volgens een mondeling verhaal van een veehandelaar Mensen werden hij en een aantal andere mensen op 19 augustus 1944 in het café Van Wieren in Weiteveen gearresteerd door de Schoonebeeker N.S.B.-burgemeester Hendrik Marinus Verbeek. Hij werd daarbij ondersteund door het Kontroll Kommando. Van een aantal mensen die als oorlogsslachtoffer in Schoonebeek zijn aangemerkt is weinig bekend over de reden van hun internering. Van één van hen, Gerhard Heinrich Albers uit Nieuw-Schoonebeek, weten we dat hij op '19 Augustus 1944 . . . door de K.K. in samenwerking met den toenmalige burgemeester, gearresteerd (is) en overgebracht naar een concentratiekamp'.

Van Evert Hilvers is bekend dat hij op 26 augustus 1944 aankwam in kamp Amersfoort, terwijl Albers op diezelfde datum in Ommen werd ingesloten. Johannes Bernardus Lammers kwam op 10 september 1944 in concentratiekamp Neuengamme aan, terwijl Evert Hilvers op 8 september 1944 werd afgevoerd naar Neuengamme. En van Johannes van Wieren weten we dat ook hij in augustus 1944 werd gearresteerd en hij vertrok op 10 september 1944 naar concentratiekamp Husum-Schwesing, een buitenkamp van het concentratiekamp Neuengamme. De laatste persoon is Harm Hendrik Zaan, die op 10 september 1944 vanuit Amersfoort aankwam in concentratiekamp Ladelund.

De veehandelaar Mensen vertelde dat hij weer was vrijgelaten. Gezien de overeenkomende data lijkt het aannemelijk om te veronderstellen dat Gerhard Heinrich Albers, Evert Hilvers, Johannes Bernardus Lammers, Johannes van Wieren en Harm Hendrik Zaan op 19 augustus 1944 door de K.K. werden gearresteerd in aanwezigheid van de N.S.B.-burgemeester Hendrik Marinus Verbeek. Ze werden rond 26 augustus 1944 afgevoerd naar kampen in Nederland en vertrokken op 8 september naar concentratiekampen in Duitsland, waar ze allemaal om het leven kwamen.
(bron: G.J. Rotmensen te Schoonebeek)

Johannes van Wieren (1909-1944)

Geboortegegevens	Emmen 11 september 1909
Ouders	Jan Hendrik van Wieren en Geertje Sniijders
Huwelijksgegevens	Emmen 1 december 1928
Echtgeno(o)t(e)	Geertje Koelman
Woonadressen	Zwartemeer
Overlijdensgegevens	Concentratiekamp Neuengamme 13 december 1944
Doodsoorzaak	Dysenterie
Begraafgegevens	Ostfriedhof in Husum, vak S.O. nr. 109

De directeur van het Districts-Bureau voor de Verzorging der Oorlogsslachtoffers te Emmen schrijft op 4 januari 1946 dat bij hem als oorlogsslachtoffer staat ingeschreven de weduwe A. van Wieren-Koops, wonende Scholtenskanaal W.Z. 78 te Klazienaveen. Zij had daarvoor te Nieuw-Schoonebeekerveld D27 gewoond. Uit zijn gegevens blijkt, *'dat wijlen haar echtgenoot Johannes van Wieren, geboren 11 September 1909 te Emmen, in Augustus 1944 is gearresteerd en naar Duitsland overgebracht, alwaar hij op 12 December 1944 is overleden.'* Er wordt om inlichtingen verzocht. De burgemeester van Schoonebeek antwoordt op 14 januari 1946 *'dat Johannes van Wieren in deze gemeente niet gunstig bekend staat. Betrokkene huwde in December 1928 met Koelman, Geertje, uit welk huwelijk 4 kinderen werden geboren. Van deze kinderen verblijven er thans 3 in de gemeente Emmen en 1 in deze gemeente. Op 18 Mei 1937 werd dit huwelijk door scheiding ontbonden. Op 29 Juni 1940 trouwde van Wieren met Koops, Albertje, weduwe van Klaver, Roelof, die drie kinderen had. Uit het huwelijk met van Wieren werd 17 Augustus 1941 een kind geboren. Enige tijd hierna zijn van Wieren en zijn echtgenote gescheiden gaan leven. Van Wieren had, blijkens ontvangen inlichtingen, voordat hij op transport werd gesteld naar Duitsland, omgang met een andere vrouw. Van Albertje Koops is hier niets ten nadele bekend.'*

(bron: Secretarie-archief Schoonebeek, dossier S355, Gemeentearchief Emmen)

Johannes van Wieren werd op 11 september 1909 in de gemeente Emmen geboren als zoon van de arbeider Jan Hendrik van Wieren en Geertje Sniijders. Zijn vader overleed op 21 februari 1912. Zijn moeder hertrouwde op 10 april 1913 in Emmen met de dertien jaar oudere arbeider Berend Kars uit Emmen. Het gezin vertrok op 9 september 1914 uit Emmen en ging wonen in Schoonebeek wijk D15, ten huize van grootvader Jan Harm van Wieren en grootmoeder Hilligien Kleinligtenberg, die op 3 november 1915 overleed.

Johannes van Wieren huwde op 1 december 1928 in Emmen met de arbeidster Geertje Koelman, geboren in Emmen als dochter van de landbouwer Willem Koelman en Johanna Hilger. Hij was op 4 januari 1929 naar Zwartemeer vertrokken. Hij kwam op 20 april 1929 naar Schoonebeek, waar zoontje Jan Hendrik werd geboren (geb. 17 april 1929). Op 4 oktober 1929 vertrok het gezin weer terug naar Zwartemeer. Hier werden geboren: Willem (geb. 28 december 1930), Geert (geb. 18 november 1932), Andries (geb. 6 september 1934, overl. 14 oktober 1940) en Johannes Hermannus Albertus (geb. 31 oktober 1935). Het huwelijk werd op 18 mei 1937 door een echtscheiding te Assen ontbonden. Op 29 juni 1940 hertrouwde Johannes van Wieren met Albertje Koops, weduwe van Roelof Klaver. Bij haar kreeg Johannes van Wieren op 17 augustus 1941 nog een kind.

Na zijn arrestatie verbleef Johannes van Wieren tot 10 september 1944 in kamp Amersfoort, om vervolgens afgevoerd te worden naar concentratiekamp Husum-Schwesing, een buitenkamp van het concentratiekamp Neuengamme. Mogelijk zat hij eerst kort in Neuengamme, vanwaar op 25 september vijftienhonderd gevangenen en vervolgens op 20 oktober duizend gevangenen in veewagons van de Deutsche Reichsbahn naar het nieuwe kamp in Husum-Schwesing werden gebracht. Het kamp werd op 26 september 1944 in gebruik genomen en heeft maar drie maanden bestaan. Van Wieren had kampnummer 48966. Gedurende de herfst van 1944 hebben er in totaal vijftientighonderd mensen uit veertien landen gezeten, van wie tussen driehonderd en vijfhonderd dit verblijf niet overleefden. Johannes van Wieren is er daarvan één. Hij overleed hier op 13 december 1944 's middags om twintig minuten voor drie. Kort na zijn overlijden werd het kamp opgedoekt, waarna alle overlevenden naar Neuengamme werden teruggebracht. Johannes van Wieren ligt begraven op het Oostfriedhof in Husum, vak S.O. nr. 109.

Uit de informatie van het Durchgangslager Amersfoort blijkt dat Johannes van Wieren op 26 augustus 1944 binnenkwam en werd geregistreerd onder Häftlingsnummer 5879. Hij werd op 8 september 1944 ontslagen en afgevoerd wegens '*Arb(eits). Eins(atz). Reich*'. Hij kwam terecht in het Konzentrationslager Neuengamme onder nummer 48966. Hier overleed hij op 13 december 1944 in Arbeitslager Schwesing bij Hüsüm aan '*Dysenterie*'. Hij kreeg nummer 171129 bij de Oorlogsgraven Stichting.

Nr. VIII/107 C 1

Hamburg, den 15. Dezember 1944

1) er Landarbeiter Johannes van Wieren,
 _____, evangelisch, _____
 wohnhaft Nieuw Schonerbeekerveld, Holland,
 ist am 15. Dezember 1944 um 14 Uhr 40 Minuten
 in Schwesing bei Hüsüm, Arbeitslager verstorben.

Der Verstorbene war geboren am 11. September 1909
 in Emmen, Holland.
 (Standesamt unbekannt Nr. _____),
 Vater: unbekannt
 Mutter: unbekannt

Der Verstorbene war nicht verheiratet.
 Namen der Ehefrau unbekannt

- Eingetragen auf mündliche schriftliche Anzeige des Kriminal-
 sekretärs Otto Apenbürg, wohnhaft Hamburg-Neuengamme.
 Der Anzeigende ist bekannt.

Vorgelesen, genehmigt und _____ unterschrieben
 Die Übereinstimmung mit dem Erstbuch wird beglaubigt gez Apenbürg

Hamburg, den 15. 12 1944
 Der Standesbeamte gez Brake
 Der Standesbeamte gez Brake

Todesursache: Dysenterie

Eheschließung der Verstorbenen am unbekannt in unbekannt
 (Standesamt unbekannt Nr. _____).

(bron: <https://collections.arolsen-archives.org>, zoeknr. 3488121)

Pollzeiliches Durchgangslager Amersfoort

58-9

<p>Familienname: <u>van Wieren</u> Vorname: <u>Johannes</u> geb. am <u>11.9.09</u> in <u>Emmen</u> Beruf: <u>Mohraruweiter</u> Religion: <u>Evang.</u> Staat: <u>nied.</u> verh. <u>ledig</u> <u>ja</u> Kinder <u>4</u> letzter Wohnort: <u>Sonnenbeek, D-2/</u></p> <p>Adr. d. nächsten Angehörigen: <u>Emmen wie oben</u></p> <p>Grund: <u>A.-E. Emmen</u> <u>K.O.</u></p>	<p>Höhe: <u>178</u> Schutzzeit angeordnet: am: _____ durch (Behörde): _____ Bisherige Parteilzugehörigkeit: _____ Vorstrafen: _____</p> <p>eingeliefert: <u>20.8.44</u> entlassen: <u>8 SEP 1944</u> überführt: _____ zurück: _____</p> <p style="text-align: center; font-size: 1.5em; font-weight: bold;">Arb. Eins. Reich</p>
--	---

K. 79 - 9413

(bron: <https://collections.arolsen-archives.org>, zoeknr. 101319)

van W i e r e n Johannes

geb. 11.9.09 Holland

verstorben am 13.12.44
 Dysenterie

KZ Neuengamme 48966

(bron: <https://collections.arolsen-archives.org>, zoeknr. 3660802) (bron: <https://collections.arolsen-archives.org>, zoeknr. 3488121)